

Ffridd / Coedcae

Mae'n anodd ddiffinio Ffridd/Coedcae. Mae ffridd neu Coedcae yn draddodiad Cymreig o 'borfa goed' lle mae llethrau agored yn cael eu pori gan ddefaid ymhlith goetir dwysedd isel, fel arfer o goed arloeswr a llwyni fel drain gwynion, criafol, bedw a drain duon. Ffridd yw brithwaith o gynefinoedd deinamig ar y rhyngwyneb rhwng yr iseldir a'r ucheldir. Mae ganddi hanes hir o'r mathau gwahanol a chylchdroeon o reoli. Mae ffridd fel arfer yn cynnwys cyfuniad o rywogaethau coediog a glaswellt / rhostir mewn amrywiaeth o gyfnodau olynol.

Yn ychwanegol at y cymeriadu anodd o gynefinoedd ffridd / coedcae, mae gan y termau hyn ystyron gwahanol i wahanol bobl gan eu gwneud yn anodd diffinio yn gymdeithasol ac yn fiolegol. Yng ngogledd Cymru, ffridd yw tir heb unrhyw ffiniau neu dir mewn cae mawr sy'n cael ei amgylchynu gan wal neu ffens. Mae 'Coedcae' yn derm o de Cymru ac yn cyfeirio at ardal goediog.

Er ei fod yn anodd ei ddiffinio, mae'n hysbys bod y ffin/rhyngwyneb hon yn hanfodol bwysig i'r amgylchedd gwledig a thirwedd Cymru. Ar draws yr holl raddfeydd, o'r micro safle i dirwedd ranbarthol, yr ymyl a'r rhyngwyneb rhwng y systemau sy'n cael eu nodi fel rhai pwysig ynddynt eu hunain. Mae cynnal cadernid y prosesau rhyngwyneb a'i gweithrediad yr un mor bwysig â'r brif ecosystem ei hun.

Diffiniadau:

RSPB

"Mae ffridd yn gynefin o amrywiaeth uchel, ac yr amrywiaeth o lystyfiant, cymunedau a nodweddion strwythurol sy'n ei gwneud yn hynny. Mae'n gallu cynnal nifer o rywogaethau, ac mae hefyd yn cael ei nodi fel cynefin o gysylltedd uchel. Mae hyn yn darparu rhan hanfodol ar gyfer 'glustogi' safleoedd ucheldir i ddiogelu rhag dwysáu cynefin, drwy hwyluso symudiad rhywogaethau niferus. Mae ffridd yn elfen hanfodol o'r dirwedd, gan ganiatáu rhywogaethau i addasu i'r amodau trwy wneud symudiadau uchderol a hydredol, wrth iddynt geisio i chwilio am fannau addas i gyflawni eu gwahanol gylchoedd bywyd. Ni ddylid pwysigrwydd hyn cael ei diystyru. Gall yr amrywiaeth cynhenid yma darparu gwydnwch o fewn y dirwedd - y gallu i amsugno aflonyddwch, ail-drefnu, a chadw gweithrediad. Yn y modd hwn, mae ffridd yn cynyddu gwydnwch ardaloedd naturiol pwysig."

RSPB.

Asesiad ecosystem Cenedleathol Cymru

“Mae’r parth ffridd (neu'r Coedcae) yn bwysig yng nghyd-destun Cymru. Nid yw hyn yn barth sy’n perthyn i unrhyw un math cyffredinol o gynefin, ond yn hytrach yn cyfeirio at gymysgedd o gymunedau llystyfiant a geir ar yr ochrau sydd yn aml heb ei drin; gan bontio ucheldiroedd ac iseldiroedd Cymru. Mae'r parth yn nodedig am ei natur ddeinamig oherwydd hanes hir o newidiadau a chylchredoedd reolaeth. Oherwydd ei lleoliad rhwng gynefinoedd iseldir a'r ucheldir , gall rheoli ffridd yn y dyfodol fod â goblygiadau pwysig ar gyfer bioamrywiaeth a chyflwyno gwasanaethau rheolaidd yng Nghymru. Mae ffridd hefyd yn bwysig mewn dalgylchoedd dŵr, a gallai fod â rôl allweddol i'w chwarae mewn rheoli dŵr.”

Ail-sefydlu Ffridd

Mae lle arwyddocaol yng Nghymru ar gyfer plannu coed dwysedd isel i greu ffridd, a gallai ddarparu nifer o fanteision, yn enwedig o ran helpu i reoli rhedyn a allai fod yn bwysig mewn dalgylchoedd dŵr lle y gallai Asulox cael ei ganiatáu. Mae coed a sefydlwyd mewn rhedyn yn creu effaith lleugylch sy’n taflu cysgod dros redyn ac ail-sefydlu pori ar gyfer defaid ar lefelau stocio isel.

Mae'n heriol i greu y math hwn o goetir. Mae angen i'r coed gael amddiffyniad unigol yn erbyn pori ac mae angen digon o goed i atal i'r rhedyn guro'r goeden drosodd yn yr hydref, wrth ganiatáu i'r goeden i symud yn naturiol yn y gwynt i greu system wreiddiau chryf.

Mae Coed Cymru, fodd bynnag, yn ymchwilio dulliau o greu ffridd mewn treialon yn nalgylch Cwm Elan yng nghanolbarth Cymru. Gyda manyleb gofalus, mae'n ymarferol i greu'r math yma o goetir ac mae grantiau “Creu Coetir Glastir” yn ddiweddar wedi cynnwys dwysedd isel 'agro- coedwigaeth' fel opsiwn i'r coetiroedd.

Cysylltwch â Choed Cymru am gyngor a rhagor o wybodaeth
(www.coed.cymru)

